קטנה שנתקדשה שלא לדעת אביה. וגלאה דה"ק בנערה איכא חידוש לר"ל דאיכא דר' יהודה ור' יוחנן אליבא דכ"ע[א] והא דנקיט קטנה משום דבנערה לא שייך למימר צריכה מיאון דאין מיאון בנערה כדאמר (דף ל' נב.) עד מתי הכא ממאנת עד שתביא ג' שערות[ב]:

מאן דמתני הא. פי' בקונטרס מאן דמתני פלוגתא דעולא אדשמואל לא מתני אדשמואל האי פי' דפרים בה ר"נ והוא ששידכו אלא סבר דאמר שמואל בלא שידכו ומש"ה פליג עלייהו: [ג] איכא דאמרי אמר עולא אפי' מיאון איכא צריכה פירש בקונטרס ואפי' שידכו[ג] וזה דחקו לפרש כן דאי בלא שידכו דוקא מאי איכא בין איכא דאמרי לישנא קמא דלישנא קמא פליג אדרב ושמואל כדפירש בקונטרס דמאן דמתני פלוגתא דעולא אדרב ושמואל כו' [ד] ולכך איכא דאמרי דכ"ע סבירא דלא פליג אדשמואל ומילתא באפי נפשיה איתמר בלא שידכו ומר אמר מדא ומר אמר מדא ולא פליגי: **אלא** דקידושה נפשה וקתני **דבעיא מיאון**. ותיובתא [ה] דעולא דאמר אפילו מיאון איכא צריכה וא"ת לשמואל מי ניחא והא איכא דאמר דבעיא גט בהדי מיאון והכא קאמר אי מיאנו דמשמע דלא בעיא גט וי"ל בשלמא לשמואל לא ק"ל מידי דאיכא למימר דלעיל מיירי בשידך והכא מיירי בלא שידך ולהכי לא מצריך אלא מיאון אלא לעולא קשה דאי מיירי בשידך גט ומיאון בעי לפי' ר"י לישנא דאיכא דאמרי ולפי' הקונטרס אפי' מיאון לא צריך ואי מיירי בלא שידך אפי' מיאון לא צריך בין לפירוש הקונטרס בין לפי' ר"י: אלא

נערה מהו שתעשה שליח לקבל גיטה מיד בעלה כיד אביה דמיא או כחצר אביה דמיא כיד אביה דמיא מה אביה משוי שליח אף היא נמי [ו] משוי שליח או דילמא כחצר אביה דמיא ועד דמטיא גיטא לידה לא מיגרשה ומי מספקא ליה לרבא הא [ז] והאמר רבא [א] כתב גט ונתנו ביד עבדה ישן ומשמרתו ה"ז גט ניעור אינו גט ניעור אמאי אינו גט דהויא לה חצר משתמרת שלא לדעתה ואי ס"ד כחצר אביה דמיא כי מטא גיטה לידה נמי לא תיגרש דהויא לה חצר המשתמרת שלא לדעת אביה אלא לעולם פשיטא ליה דכי יד אביה דמיא והכי קמיבעיא ליה מי אלימא כיד אביה לשויה איהי שליח או לא א"ל [ב] אין[ג] עושה שליח איתיביה [ז] [ג] קטנה שאמרה התקבל לי גיטי אינו גט עד שיגיע גט לידה הא נערה ה"ז גט הכא במאי עסקינן בשאין לה אב הא מדקתני סיפא [ד] אם אמר [ה] אביה צא וקבל גט לבתי אם רצה בעל לחזור בו לא יחזור מכלל דרישא בדיש לה אב עסקינן חסורי מיחסרא והכי קתני קטנה שאמרה התקבל לי גיטי אינו גט עד שיגיע גט לידה הא נערה ה"ז גט במה דברים אמורים כשאין לה אב אבל יש לה אב ואמר אביה צא וקבל לבתי גיטה ורוצה בעל לחזור לא יחזור: איתמר קטנה שנתקדשה שלא לדעת אביה אמר שמואל צריכה גט וצריכה מיאון אמר קרנא בדרים בגו אם גט למה מיאון אם מיאון למה גט אמרו ליה הא מר עוקבא ובי דיניה בכפרי אפכוה שדרוה לקמיה דרב אמר להו האלהים צריכה גט וצריכה מיאון [ח] וחס ליה לזרעיה דאבא בר אבא דנימא הכי וטעמא מאי אמר רב אחא בריה דרב איקא צריכה גט שמא נתרצה האב [ט] בקידושין צריכה מיאון שמא לא נתרצה האב בקידושין ויאמרו אין קידושין תופסין באחותה אמר ר"נ והוא ששידכו עולא אמר [י] אפילו מיאון אינה צריכה [יא] עא"ג דשידכו מאן דמתני הא לא מתני הא איכא דאמרי אמר עולא קטנה שנתקדשה שלא לדעת אביה אפילו מיאון אינה צריכה מתיב רב כהנא [יב] וכולן אם מתו או מיאנו או נתגרשו או שנמצאו איילונית צרותיהן מותרות דקדשה מאן אילימא דקדשה אביה במיאון סגי לה גט מעליא בעיא אלא לאו דקדשה איהי נפשה וקתני דבעיא מיאון הוא מותיב לה והוא מפרק לה כגון שנעשה לה מעשה יתומה בחיי האב מתיב רב המנונא [יג] אין מוכרה לקרובים משום ר' [יד] אלעזר אמרו מוכרה לקרובים ושוין

בכרת דכתיב (ויקרא יח) בחייה כל שבחייה[ט] ואי קדיש אחותה אחי לאפוקה בלא [טו] גט: **והוא ששידכו**. הא דאמר צריכה גט כששידך [יז] בה לאביה קודם קידושין דאיכא לספוקי שמא נתרצה כששמע והוו להו קידושין למפרע: **אפי' מיאון אינה צריכה**. שאין מעשה קטנה כלום בחיי אביה: ומתמה גמרא **אפילו שידכו**. אמר עולא דאף מיאון אינה צריכה: ומשני **דמתני הא לא מתני הא**. מאן דמתני פלוגתא דעולא אדשמואל לא מתני אדשמואל האי פירושא דפרים בה ר"נ והוא ששידכו: **איכא דאמרי אמר עולא**. מילתא באפיה נפשיה הוא מתני לה ולא אדרב ושמואל וסתמא קאמר ליה ולא שנא בלא שידכו ולא שנא לא שידכו: **וכולן**. ט"ו ערייות ששנינו ביבמות שפוטרות צרותיהן וצרות צרותיהן מן החליצה ומן היבום ויליף לה מקרא שהערוה הנופלת ליבום לפני קרוב שהיא עליו בכרת פטורה ופוטרת צרתה וכולן הערייות אם מתו קודם שמת הבעל או מיאנו בבעל או נתגרשו [יא] (קודם מיאון) [יב] דכשמתה ונפלה הצרה לפני היבם לא צרת ערוה היתה ולא פטרה ערוה צרותיה ומותרות ליבם וקתני בתו באותן ט"ו וקאמר דאם מיאנה בחיי אחי אביה שהוא בעלה ומת לאחר מיאון צרתה מתייבמת לאביה אלמא יש לנו בתו ממאנת בחיי אביה והיכי דמי: **אי דקדשה אביה לאחיו במיאון סגי לה**. בתמיה והלא זיכתה תורה לאב בקידושי בתו: **דקדשה איהי נפשה**. אלא לדעת אביה: **מעשה יתומה בחיי האב**. כגון שהשיאה אביה לאחר ונתאלמנה או נתגרשה בקטנותה שהרי היא בחיי אביה אינה יכולה לשות בה ואחרי כן קדשה היא את עצמה לאחי אביה דהני קידושין בעו מיאון אלא היה לה להמתין את דעת אביה ובמיאון סגי להו דאין מעשה קטנה כלום אלא מדרבנן דתקון דישואין לקטנה שאין לה אב אלא יהגו בה מנהג הפקר [יג]: **אין מוכרה**. לבתו לקרובים שאין להם קידושין בה בדעינן דאויה לייעוד: **מוכרה לקרובים**. כדילפינן בפ"ק (לעיל דף יט:) בתו לאמה [טו] פעמים שאינה נמכרת אלא לאמהות: ושוין

נערה. לרבנן דאמרי מקבלת את גיטה מהו שתעשה אחר שליח לקבל את גיטה בחיי אביה: **ליד אביה כו'**. הא דאמרי רבנן דהיא עצמה מקבלת [ו] מאי קבירא להו ליד אביה מדמו לה לאחר אביה מדמו לה: **ומי מספקא ליה לרבא**. שיהא על אדם כן דעת תורת אחר כשהוא ניעור: **ישן והיא משמרתו הרי זה גט**. דהויא לה אחר המשתמרת לדעתה על ידה: **ניעור אינו גט**. דהויא אחר המשתמרת לדעת העבד עצמו ואינו דומה לאחר גמורה דכי אתרבאי אחירה משום דסתם אחר משתמרת על פי הבעלים שגדרה סביב ופותח ונועל: **אינו גט עד שיגיע גט לידה**. דאין שליחות לקטן [ז] הילכך המביאו לה יהא שלוחו של בעל להולכה ויתנו לה: **אם אמר לו אביה**. של קטנה: **אם רצה הבעל לחזור בו**. משנמסרו לו: **לא יחזור**. דשליח לקבלה הויא הוא ומשגיח גט לידו נתגרשה ואפילו נשרף הגט מיד: **כמה דברים אמורים**. דקטנה לא שייך בה שליחות כשאין לה אב אבל יש לה אב ואמר ליה אביה כו' כלומר אבל יש לה אב שייך בה שליחות ע"פ אביה אפי' נערה שאם אמר לו אביה בין של קטנה בין של נערה התקבל לבתי כו'. ומהשתא לא תקשי דיוקא דרישא דהא בשאין לה אב קאי: **קטנה שנתקדשה שלא לדעת אביה**. לא אמר לה אביה לקבלם ולא ידע ובקטנה הכל מודים שאין קידושיה קידושין שלא לדעתו: **צריכה גט וצריכה מיאון**. כדאמר טעמא לקמיה: **אמר קרנא דברים בגו**. כך אמר קרנא יש דברים בתוך דבר זה כלומר יש תשובה ותימה בדברי שמואל: **אמרו ליה**. בני בית המדרש לקרנא: **הא מר עוקבא וביה דינו בכפרי**. שם מקום שמוך לנו אם נהרלעא ששמואל שם רחוק ממנו בא ונשאל למר עוקבא והוא היה אב ב"ד בימי שמואל כדאמר במו"ק (דף טז:): **אפכוה ושדרוה לקמיה דרב**. בשם קרנא צריכה גט ומיאון ובשם שמואל דברים בגו ושדרוה לקמיה דרב לידע אם יודה לדברי שמואל שהיה חלוק על הדבר ומשום דרב אוהבו של שמואל היה אפכוה אולי יודה לדברי קרנא שאמרו בשם שמואל: **אבוה כי אבא**. אבוה דשמואל הוה: **וצריכה מיאון שמא לא נתרצה האב בקידושין ויאמרו כו'**. הרואה שהלכנוה גט שנתרצה האב בקידושין והוה ליה גרושתו מעליא ושוב אין קידושין תופסין לו באחותה שאחותו גרושתו

נערה. דכשהיא בחיי אביה [ח] ואי קדיש אחותה אחי לאפוקה בלא [ט] גט: **והוא ששידכו**. הא דאמר צריכה גט כששידך [י] בה לאביה קודם קידושין דאיכא לספוקי שמא נתרצה כששמע והוו להו קידושין למפרע: **אפי' מיאון אינה צריכה**. שאין מעשה קטנה כלום בחיי אביה: ומתמה גמרא **אפילו שידכו**. אמר עולא דאף מיאון אינה צריכה: ומשני **דמתני הא לא מתני הא**. מאן דמתני פלוגתא דעולא אדשמואל לא מתני אדשמואל האי פירושא דפרים בה ר"נ והוא ששידכו: **איכא דאמרי אמר עולא**. מילתא באפיה נפשיה הוא מתני לה ולא אדרב ושמואל וסתמא קאמר ליה ולא שנא בלא שידכו ולא שנא לא שידכו: **וכולן**. ט"ו ערייות ששנינו ביבמות שפוטרות צרותיהן וצרות צרותיהן מן החליצה ומן היבום ויליף לה מקרא שהערוה הנופלת ליבום לפני קרוב שהיא עליו בכרת פטורה ופוטרת צרתה וכולן הערייות אם מתו קודם שמת הבעל או מיאנו בבעל או נתגרשו [ט] (קודם מיאון) [ט] דכשמתה ונפלה הצרה לפני היבם לא צרת ערוה היתה ולא פטרה ערוה צרותיה ומותרות ליבם וקתני בתו באותן ט"ו וקאמר דאם מיאנה בחיי אחי אביה שהוא בעלה ומת לאחר מיאון צרתה מתייבמת לאביה אלמא יש לנו בתו ממאנת בחיי אביה והיכי דמי: **אי דקדשה אביה לאחיו במיאון סגי לה**. בתמיה והלא זיכתה תורה לאב בקידושי בתו: **דקדשה איהי נפשה**. אלא לדעת אביה: **מעשה יתומה בחיי האב**. כגון שהשיאה אביה לאחר ונתאלמנה או נתגרשה בקטנותה שהרי היא בחיי אביה ראוי לאביה רשות בה ואחרי כן קדשה היא את עצמה לאחי אביה דהני קידושין בעו מיאון אלא היה לה להמתין את דעת אביה ובמיאון סגי להו דאין מעשה קטנה כלום אלא מדרבנן דתקון דישואין לקטנה שאין לה אב אלא יהגו בה מנהג הפקר [יג]: **אין מוכרה**. לבתו לקרובים שאין להם קידושין בה בדעינן דאויה לייעוד: **מוכרה לקרובים**. כדילפינן בפ"ק (לעיל דף יט:) בתו לאמה [טו] פעמים שאינה נמכרת אלא לאמהות: ושוין

בפני האב. הואיל ולא אמר לה קבלי קדושיך כדלקמן.

עין משפט נר מצוה

נ א מיי' פ"ה מהל' גירושין הל"ז סמג עשין נ טוש"ע אה"ע סי' קלט סעי' ח:

נא ב מיי' שם פ"ג הל"ח סמג שם טוש"ע אה"ע סי' קמא סעי' ב:

נב ג מיי' פ"ו מהל' גירושין הל"ש סמג שם טוש"ע שם סעי' ג:

נג ד מיי' פ"ג שם שם ה"ח

נד ה ו מיי' פ"ג מהל' אישות הל"ג סמג עשין כח טוש"ע אה"ע סי' לז סעי' יא:

נה ז מיי' פ"ו מהל' יבום הל' כא סמג עשין לא לב טוש"ע אה"ע סי' קעג סעי' ז:

מוסף רש"י

ישן ומשמרתו הרי זה גט. דהוי תליה המשתמרת לדעתה דהאיל והוא ישן אינו משמר אלא על ידה, ניעור אינו גט, שהעבד משמר את עצמו ואת מה שבידו והוא לה תליה המשתמרת אלא לדעתה (גיטין עח.). **דברים בגו**. יש כאן דברים מופתרים בדבר זה וצריך לתת לב (כתובות קיא.). **האלהים**. בשבועה (ב"מ סז.). **אבא בר אבא**. אבוה דשמואל הוה ומקיל גדול היה (חולין קיא.). **או שנמצאו איילונית**. שמקמו מקח טעות ולא הויא אשת אחיו וכשמת אחיו הרי היא כמו שאינו אשתו ומתייבמת לאחה (יבמות ב:). **אין מוכרה**. לבתו, **לקרובים**. שהיא אסורה עליהם לייעד דבעינן אשר לו יעדה (לעיל יח:). **מוכרה לקרובים**. אף על גב שאין כאן יעוד שאין קידושין תופסין בה (לעיל כ.). ולא בעינן יעוד והיכא דאיתיה אמר קרא דתפיס (לעיל יח:).

מוסף תוספות

א. דבנערה נמי איכא לספוקי שמא נתרצה או שמא לא נתרצה ולמ"ד לקמן אפי' מיאון אינה צריכה הוא הדין בנערה. תוס' הרא"ש. ב. ואם היתה נערה יוצאה בגט לחודי דלא שייך לתקן בה מיאון וכן מצינו בכ"מ גט בגדולה מדרבנן ולא חששו שמא יאמרו אין קדושין תופסים באחותה, ובקטנה דשייך בה מיאון תקנו שתמאן, ושמא בנערה צריכה הכרזה שלא היו קדושין דאוריתא. תוס' הרא"ש. ועי' רמב"ן תוס' רי"ד ומהרש"ל. ג. נראה לי דבהא פליגי דרב ושמואל סברי כיון דשידכו יש לחוש שמא נתרצה האב כששמע אמרינן הוברר הדבר דבשעת הקדושין נמי כאילו נתרצה האב בפירוש דמי והוו קידושין למפרע וכן פי' המורה והוו להו קדושין למפרע ועולא סבר אע"פ שנתרצה אביה עכשיו כששמע מה מועיל זה הרצון כיון שבשעת קבלת הקדושין לא ידע ולא היה רצונו שם וכו' אפי' מיאון אינה צריכה. תוס' רי"ד.

מסורת הש"ס

(א) דכפו"ר: משוי', ונל"ל משוית), (ב) גיטין עח, ג) נ"ל אינה. יעב"ן], ד) גיטין סה, ה) [מולין קיז:], ו) [בכת"י: בקידושיה, וכן בסמוך], ז) יבמות ב:, ח) לעיל יח: כ., ט) [נ"ל אלימא], י) [בכת"י שבריר"ף וסוף: גיטין], כ) [ב"מ עח סוע"ב], ל) [יבמות מ ע"ב], מ) [בכת"י שבריר"ף וסוף: ולכך הלריכוה מיאון דאז רוחוש שמפקיר הלריכוה גטין], נ) [בכת"י שבריר"ף: כשאינך אותה אביה מה קודם שקיבלה קידושיה לאיכא וכו'], ס) רש"ל מ"ז, ע) [נ"ל דכשמת ונפלה וכו' היתה לא פטרה וכו'. [רש"ל], ועי' רש"ל], פ) [יבמות קיב סוע"ב], צ) [שמות כא, ז], ק) [בדפו"ר: ולהך. ונל"ל], ר) [עיין מהרש"ל], ש) [נל"ל ומש"ה תני הכא],

הגהות הב"ח

(א) גמ' מופת אם אמר לו אביה: (ב) תוס' ד"ה מאן הל"ל עם ד"ה איכא וכו': (ג) בא"ד לכך נראה לר"י לפרש:

תוס' ר"י הזקן

נערה. שיש לה אב. לרבנן קא בעי דאמרי בין היא בין אביה מקבלין גיטה. איתיביה קטנה וכו' עד שיגיע גט לידה. בתורת שליחות הבעל, וקסבר האי מקשה דמיירי בשיש לה אב ואפילו בקטנה סברי רבנן דבין היא בין אביה מקבלין גיטה, והאי דקא מפלגי בנערה להודיענך כחו דר' יהודה דאפילו בנערה אביה ולא היא. בשאין לה אב. דקטנה שיש לה אב דברי הכל אביה ולא היא, והיינו דקא מפלגי בנערה ולא קטנה, ומשום הכי [ב] הכא טעמא דקטנה שאינה ראויה לעשות שליח הא נערה ה"ז גט דבת שליחות היא בנערה היא ואין לה אב. לא יחזור. דמגורשת היא תכף שהגיע הגט ביד השליח. כפרי. שם מקום והיה קרוב להם ונהרדעא שהוא מקום שמואל היה רחוק מהם. אפכוה. ששמואל אמר דברים בגו וקרנא אמר צריכה גט ומיאון, מפני שרב אוהב שמואל אולי יודה לדברי קרנא שאמרו [בשם שמואל. שמא] נתרצה. והוו קדושין. אין קדושין תופסין. אם חזר וקדש זה האיש אחותה יאמרו שאינן קדושין כלל שהרי אחותה גירש בגט ונמצא שהיא אחות אשתו, משום הכי צריכה למאן להודיע שהקדושין אינן קדושין בודאי ואם יקדש אחותה אינו רשאי לקיימה אלא מוציאה בגט דספק הוא אם אחותה היתה אשתו אם לאו. דשדיך. דבר עם האב כבר מענין הזיווג ונתרצה, משום הכי חיישינן כשקדש אחר זמן מרובה שמא נתרצה עתה דהא נתרצה כבר. ואפילו שדכו. דלא חיישינן שמא נתרצה. ואפילו קדשה

תלמוד בבלי מהדורת נהרדעא החדש, באדיבות הוצאת ח. וגשל, © כל הזכויות שמורות

ושוין שמוכרה אלמנה כו'. הואיל ויש לו בה קידושין אע"פ שהן בעבירה דקידושין תופסין בחייבי לאוין: **אילימא דקדשה אביה.** לאותו שנתאלמנה הימנו לפני מכירה זו: **בקידושי יעוד.** שנתאלמנה מקידושי יעוד. וא"ת הלא ע"י אביה באו לה והוה ליה מוכר לאישות ושוב אינו מוכרה לשפחות הא [ז] מתני' אליבא דרבי יוסי דאמר מעות הראשונות שמקבל על המכירה לאו לקידושין ניתנו אלא לשפחות ויעוד שתופס בה מחמת שפוחת פרוטות פעולה שיש לו עליה הוא בא ולא ע"י אביה באו לה דלהוי הך מכירה בתרייתא שפחות בתר אישות: **איתמר מת.** זה שקדשה שלא לדעת אביה: **ממאנת למאמרו.** צריכה מיאון עם גט המוטל עליה אם עשה בה מאמר אותו הגט מצריכה להיות עמו מיאון: **ואינה ממאנת לזיקתו.** אבל אם לא עשה בה מאמר דאין עליה גט אלא חליצה לזיקתו אותה חליצה אינה זוקקתה להיות ממאנת עם החליצה והשתא מפרש למילתא ואזיל: **כילד עשה בה מאמר.** דק"ל ביבמות (דף נ.) דהעושה מאמר ביבמתו ובא לפוטרה בלא כריסה צריכה גט למאמרו וחליצה לזיקתו. וזו שקדשה שלא לדעת אביה [ח] אף צריכה מיאון עמהם שמא לא נתרצה האב לא בשל ראשון ולא בשל שני ולא היתה צריכה לא גט ולא חליצה והרוצה שהצריכוה גט אומר שהקידושין קידושין גמורים הן ואין קידושין תופסין לו באחותה. וקשיא לי למה לי שמא לא נתרצה האב בקידושי ראשון אפילו נתרצה בשל ראשון ובשל שני לא נתרצה אין זה גט וכיון דאין כאן גט תפסי קידושין באחותה דקידושין תופסין באחות חלוצה כדלקמיה [ט] והרוצה שהצריכוה גט אומר דגט גמור הוא וקידושין אין תופסין באחותה [י] וצריכה מיאון ואומר אני שמא לא נתרצה בקידושי ראשון כדי: **הכל יודעים.** שאפילו אם חליצה זו חליצה גמורה קידושין תופסין באחותה שאחות חלוצה אינה אסורה אלא מדברי סופרים: **באן שנה רבי.** ביבמות שנינו המולך ליבמתו ונשא אחיו את אחותה ומת חולצת ולא מתייבמת המגרש אשתו ונשא אחיו את אחותה ומת הרי זו פטורה דהויא לה אחות גרושתו שהיא ערוה לו באחות גרושתו זו אינו למדיש דאחות גרושה הויא ערוה מן התורה אבל אחות חלוצה אינה אלא מדברי סופרים: **תופי ליפי.** תחת אילני לפלפה שהוא מין ערבה. לשון אחר מחלצות נתוות ע"ג זיזין הבולטין ברה"ר לשבת תתחיהן מפני החמה: **ברבך לברי.** בתך לבני: **אפילו למ"ד.** דבת שנתקדשה שלא לדעת אביה [ט] שמא נתרצה האב שמא

ושוין שמוכרה אלמנה לכהן גדול גרושה וחלוצה לכהן הדיוט האי אלמנה היכי דמי אילימא דקדשה אביה מי מצי מזבין לה הא אין אדם מוכר את בתו לשפחות אחר אישות[ו] אלא לאו [ז]דקדיש איהי נפשה וקא קרי לה אלמנה [ח]אמר רב עמרם אמר ר' יצחק הכא בקידושי יעוד ואליבא דר' יוסי בר' יהודה [ט]דאמר מעות הראשונות לאו לקידושין ניתנו: איתמר מת וגפלה לפני אחיו ליבום אמר רב הונא אמר רב [י]ממאנת למאמרו ואינה ממאנת לזיקתו כיצד עשה בה מאמר צריכה גט וצריכה חליצה וצריכה מיאון צריכה גט שמא נתרצה האב בקידושי שני צריכה חליצה שמא נתרצה האב בקידושי ראשון צריכה מיאון שמא לא נתרצה האב לא בקידושי ראשון ולא בקידושי שני ויאמרו אין קידושין תופסין באחותה לא עשה בה מאמר אינה צריכה אלא חליצה בלבד מאי אמרת תיבעי נמי מיאון שמא יאמרו אין קידושין תופסין באחותה הכל יודעים אחות חלוצה דרבנן [יא]דאמר ריש לקיש כאן שנה רבי [יב]אחות גרושה מדאורייתא [יג]אחות חלוצה מדברי סופרים [יד]הנהו בי תרי דהוו קא שתו חמרא תותי ציפי בבבל שקל חד מינייהו כסא דחמרא יהב ליה לחבריה אמר מיקדשא [טו]לי ברתיך לברי אמר רבינא אפילו למאן דאמר חיישינן שמא נתרצה האב שמא

אלא לאו דקדישה איהי נפשה וקרי לה אלמנה. אלמא בעי גט לו מיאון דלי גלו הכי לא קרי לה אלמנה וקשה לעולא דאמר אפי' מיאון לא צריכה וא"ת אמאי לא משני דמיירי כשקידשו להכי קרי לה אלמנה וי"ל כיון דשיך היינו כמו שקידשה אביה[א] וא"כ הדרא קושיא לדוכתיה ומי מלי מזבין לה והא אין אדם מוכר את בתו לשפחות אחר אישות אבל אליבא דשמואל ניחא דמוקי לה בלא שידכו וקרי לה אלמנה משום דבעי מיאון אלא לעולא קשיא וא"ת ומגרושה לכהן הדיוט נמי תיקשי אפי' לרב ושמואל דהיכי משכחת לה גרושה לכהן הדיוט אי מיירי בשידכו מי מלי מזבן לה הא אין אדם מזבן כו' ואי מיירי בלא שידכו הא לא בעיא אלא מיאון והיכי קרי לה גרושה הא אינה אסורה לכהן וי"ל דלעולם מיירי בלא שידכו ומיירי שכך אירע שלא מיאנה אלא גירשה דאמת הוא שנפסלת לכהן בלומו גט כיתומה שהשיאוה אחיה ואמה דאם מיאנה לא נפסלה לכהן ואם גרשה פסלה מן הכהונה[ב] אבל ודאי פשיטא דלא בעי אלא מיאון[ג]:

צריכה מיאון שמא לא נתרצה לא לראשון ולא לשני. פירש הקונטרס שמא לא נתרצה לראשון כדי נשבה דאפילו נתרצה לראשון ולא נתרצה לשני [ג] קידושין תופסין באחותה דאחות חלוצתו דרבנן כדאמרינן בסמוך והכי יאמרו דלא תפסי בה קידושין ויתירו אחת אים לעולמא בלא גט ורבינו שמשון מקולי אומר דהא נמי כדי נשבה דאפילו נתרצה לראשון ולשני איכא למיחש להא שמא יאמרו אין קידושין תופסין באחותה והרי הן תופסין באחותה מן התורה דאי משום נתרצה בקידושי ראשון אחות חלוצה אינה אלא מדרבנן דמאמר ביבמה אינו דאורייתא וא"כ איכא למיחש לשמא יאמרו דאין קידושין תופסין באחותה משום הגט ולכך הצריכו מיאון[ד] וא"ת א"כ אמאי נקט לא נתרצה כלל ופר"י דלא מיבעיא קאמר לא מיבעיא נתרצה לראשון דבעי מיאון לפי דכיון דנתרצה לראשון מעתה בין נתרצה לשני בין לא נתרצה איכא למיחש לשמא יאמרו אין קידושין תופסין משום הגט ופשיטא דתופסין דאי לא נתרצה לשני אינה אלא אחות חלוצתו ואחות חלוצתו דרבנן ופר' נתרצה לשני נמי אין המאמר שעשה השני אלא מדרבנן אלא אפי' אמרת לא נתרצה לראשון דאז אם נתרצה לשני אין קידושין תופסין באחותה שהרי קידושי שני הוו קידושין גמורין אפ"ה איכא למיחש דשמא לא נתרצה אף לשני ואז קידושין תופסין באחותה ויאמרו דאין כו' ולהכי נקט לא נתרצה בשניהם וא"ת למה לי מיאון כיון דצריכה חליצה א"כ חיישינן שמא נתרצה לראשון וא"כ אפילו נתרצה נמי לשני קידושין תופסין באחותה כדפרישית דאחות חלוצתו דרבנן ואי"כ איך יטעו לומר אין קידושין תופסין באחותה ומיאון למה לי וי"ל דאי לא בעינן מיאון איכא למיחש שמא יאמרו חליצה איכה הוכחה כי יעלה על דעת בני אדם לומר שכך האמת שנתרצה לשני ולא לראשון שהרי הראשון עשה שלא כהוגן שקדשה שלא לדעת אביה והילכך איכא למימר דלא נתרצה לו אבל השני שלא עשה כל כך שלא כהוגן כמו הראשון שהשני היה סבור שהיתה זקוקה לו והילכך איכא למימר שנתרצה לשני ומה שהצריכוה חליצה אינו אלא לרווחא דמילתא דמשום בני אדם שאינם בעלי סברא ויעלה על דעתם שנתרצה לראשון לכך הצריכוה מיאון להודיעם שאנו מסופקים דשמא אינה אשתו של שני וקידושין תופסין באחותה[ה]:

הכל יודעים אחות חלוצה דרבנן דאמר ריש לקיש כאן שנה רבי אחות חלוצה דרבנן. שנינו ביבמות (דף מא.) המולך ליבמתו ונשא אחיו את אחותה ומת חולצת ולא מתייבמת המגרש את אשתו ונשא אחיו את אחותה ומת פטורה מן החליצה ומן היבום דהוה ליה אחות גרושתו שהיא ערוה לו בחייה ועל משנה זו קאמר ריש לקיש כאן שנה רבי כו' וא"ת כי לא עשה בה מאמר נמי תבעי מיאון דיבום דאמר אין קידושין תופסין באביו או בבן אחיו כי יאמרו שנתרצה לראשון דהויא של בן או דודתו של בן והיה לנו להצריכה מיאון להודיע שלא נתרצה אף לראשון וקידושי דאב או קידושין דבן תופסין בה וי"ל דמילתא דלא שכיחא היא שיקדשנה האב מאחר שהיה לה שום עסק עם בנו שאין אדם רגיל אבל כלתו להיות לבו עליה לקדשה אפי' היתה מותרת לו כי האי דלא נתרצה לא לזה ולא לזה לפי שכלתו אסורה לו אפי' אחר מיתה אבל אחות אשתו המותרת לאחר מיתה דעתו עליה ורגיל אצלה ולכך עשו חכמים תקנה בדבר שמא יאמרו שיקדשנה:

נפירוש

מוסר הש"ס

ו) [לעיל יח ע"ב], ז) [בכמ"י: דקדשה], ח) [לעיל יח:], ד) לעיל יט., ט) יבמות יב. קז., י) יבמות מא., יא) [ר"לי ליתא בכמ"י], יב) [בדפו"ר: מתניתא, וכל"ל], יג) [בדפו"ל וכרש"י שבמי"ק: צריכה לף], יד) [בתוס' רי"ד מצטט: והלכך צריכה מיאון. וכרש"י שבכי"ק: והרוצה שמצריכין לה גט יאמר אחות גרושה היא ואין קידושין תופסין בה], טו) [כרש"י שבכי"ק: לרווחא דמילתא נקטיה], ט) [כרש"י שבכי"ק: תוספין שמא נתרצה האב], מ) [יבמות קז ע"ב], נ) [נדל"ל ונשא אחיו את אחותה ומת],

מוסף תוספות

א. דכיון דצריכה גט שמא נתרצה האב הוי כאילו קידשה ושוב אינו מוכרה לשפחות אחר אישות. תוס' הרא"ש. ב. ומשו"ה יכול האב למכרה דכיון דהוה סגי לה במיאון לא קרינא בה לשפחות אחר אישות. שם. ג. דקטנה מן האירוסין אין עושין בה מאמר שלא מדעת אביה כדאיתא לעיל [מד.]. רשב"ם. ד. אלא להכי נקט [רש"י] נתרצה בראשון ולא בשני דבכה"ג אפי' גט מדרבנן לא הוה. תוס' הרא"ש. ה. והשתא נ"ל דדוקא נקט שמא לא נתרצה בקדושי ראשון ומשום הכי בעיא מיאון דאי ודאי נתרצה בקדושי ראשון סגי בחליצה להוכיח דלאו גט גמור הוא אלא משום דאיכא למימר שמא לא נתרצה בקדושי ראשון ויטעו לומר שנתרצה בקדושי שני וגט [עיקר] וחליצה דרבנן לכך בעיא מיאון. גליון תוס' עוץ. וכע"ז בשלנ"ל. א"נ משום דקא חייש דלימרו אינשי לא נתרצה בקדושי ראשון ובקדושי שני נתרצה וכו'.

מוסף רש"י

ושוין שמוכרה אלמנה. כשסיא אלמנה לכהן גדול. וקידושין תופסין לו בה דקידושין תופסין בחייבי לאוין (לעיל יח:). אין אדם מוכר את בתו לשפחות אחר אישות. קיבל קידושין וחזרה אליו שנתאלמנה אין מחר ומוכרה לשפחות (לעיל יח.). דקדיש איהי נפשה. שלא ע"י אביה (לעיל יח:). הכא בקידושי יעוד. שנתאלמנה מקידושי יעוד, ואפי' דהכל מלי לזכוכה ולא קרי ליה לשפחות אחר אישות, אליבא דר' יוסי בר' יהודה דאמר מעות הראשונות של מקנתה לאו לקידושין ניתנו. וכי מייעד לה, בעבדות שיש לו עליה מייעד לה, ואין קידושין אלו ע"י האב, ומיהת הכתוב היא שיהיו קידושין, הילכך הדר מלי לזכוכה (שם). כאן שנה רבי. ממשנה זו למדנו רבי (יבמות מ: מד.).

תוס' ר"י הזקן

מת. זה שקדש קטנה שיש לה אב שלא לדעת האב. בקדושי שני. ולא בקדושי ראשון ונמצא שקדושי ראשון אינן כלום וקדושי שני קדושין ומשום הכי צריך גט. בקדושי ראשון. והויא זקוקה ולא אכפת לן אם נתרצה במאמר שני אם לאו. אין קדושין תופסין. שהרי אחותה גירש בגט ונמצא שזאת אחות גרושתו והיא ערוה עליו מן התורה. אחות חלוצתו שאסורה עליו אינו אלא מדרבנן ומדאורייתא שריא ליה הילכך כ"ש מדרו שאם קדשה צריכה גט. כאן שנה רבי. ביבמות פרק החולץ [מא, א] החולץ יבמתו ונשא אחיו את אחותה ומת חולצת ולא מתייבמת המגרש אשתו ונשא ו) אחיו ומת פטורה מן החליצה ומן היבום ועליה אמר רבי שמעון בן לקיש כאן שנה רבי וכו'. ציפי. זיזין היוצאין מן הכותל. ברתיך. וקטנה או נערה היתה. נתרצה. גבי קטנה שנתקדשה שלא לדעת אביה.

נו א מיי' פ"ב מהל' איסורי ביאה הל"ט סמג לאוין קח טוש"ע אה"ע פי' טו סעי' כו:

נז ב מיי' פ"ח מהל' יבום הל"י סמג עשין נב ולאוין קי טוש"ע אה"ע סי' קעד סעי' ג:

נח ג מיי' פ"ג מהל' איסורי הלגו"ז סמג עשין מח טוש"ע אה"ע סימן לה סעי' ג ה:

תלמוד בבלי מהדורת נהרדעא החדש, באדיבות הוצאת ח. וגשל, © כל הזכויות שמורות

בפירוש אמר מר לא סבירא ליה להא דשמואל. דקאמר לעיל חיישין שמא נתרצה[ב] לרשעון ופירש בקונטרס דהיינו רבינא דלא סבר לדשמואל ואע"ג דקאמר רבינא אפי' למ"ד דחיישין שמא נתרצה האב לא נחו משום דס"ל הכי אלא לרווחא דמילתא נקטיה ופסק רב אלפס ובשאלתות[ג] דרב אחאי דהילכתא כרבינא דהוא בתראה[א] וסוף הוראה היה[ד] ורבה בר שימי נמי סבר כוותיה ולא חיישינן שמא נתרצה האב ואין צריך לא גט ולא מיאון[ב] ואפי' שידכו ואע"ג דמתמה גמרא לעיל (דף מד:) ואע"ג דשידכו מיהו איכא דאמרי אינו סובר כן וא"כ אין צריך לדחוק ולפרש מה שפי' ר"י לעיל[ה] אפילו מיאון אינה צריכה דוקא היכא דלא שידכו לאיכא למימר כמו שפי' בקונטרס ומיירי אפילו שידכו ואי משום דמתמה גמרא ואע"ג דשידכו איכא למימר דמאיכא דאמרי ואילך אית ליה סברא אחרת ומסתמא זו היא דאפילו בשידכו אינה צריכה מיאון שהרי כמו כן קאמר רבינא ועוד פסק בשאלתות דרב אחאי בקטנה שהלך אביה למדינת הים שהיא יכולה להתקדש מדרבנן[ג] כדין יתומה דאין לה אב דתקנו רבנן קידושין משום הפקר[ו] וזו שהלך אביה למד"ה הרי היא כיתומה משום הפקר וה"ר מנחם מיונ"י אינו מודה בדבר ומעשה אירע באחד שהלך לארץ רחוקה ולו בת קטנה ונתקדשה הבת ואסר ה"ר מנחם מיונ"י לקיימה ואמר חיישינן שמא יקדשנה אביה לאיש אחר במקום שהוא ונמצא בא זה עליה באיסור אשת איש ושלא לו רבינו תם לדבריך[ז] אם מת האב במד"ה היא תאסר לכל אדם לעולם שמא קידשה אביה במדינת הים ואין אנו יודעים למי והשיב רבינו מנחם דלהא לא חיישינן שמא יקדש אמרי'[ד] שמא קידש לא אמרינן דכי האי גוונא אמר פרק כל הגט (גיטין דף כח:) לשמא מת לא חיישי' לשמא ימות תנאי היא וקי"ל כרבי יוסי דפליג עליה דר"מ דאמר חיישינן לשמא ימות דר"מ ור' יוסי הלכה כר' יוסי[ז] [ח]ועל זה אמר ר"ת דהשתא דאתית להכי אף כשהיא קטנה מותרת דכיון דלא חיישי' שמא קידש א"כ היא מותרת לעולם דכל שעה ושעה יש לנו לומר דעדיין לא קידש ואפי' חיישת שמא יקדש הואיל וכל שעה יש לומר עדיין לא קידש מותרת היא אלא ולא דמי לשמא ימות דהתם מיירי שאסר את אשתו בתרומה כשהגבו חל שעה אחת לפני מיתתו[ה] ואיכא למימר דמיד ימות נמצא כל שעה אסורה לאכול בתרומה דאיכא למימר דמיד ימות אבל הכא דאינה אסורה עד שיטולו הקידושין שקידש אביה שם כל שעה איכא למימר עדיין לא חלו הקידושין כדפי' והביא ר"ת ראיה מהלכות גדולות שפירש בהלכות קידושין קטנה דאיתא לאבוה במדינת הים ונתפיסבתא אמה שאלתא הדא מלתא קמיה דרבנן ואמרו שפיר עבדת אמה דיישואין תקינו לקטנה אם איתיה לאב מקדשה קידושין מן התורה ואי ליתיה מינסבא בתיקון חכמים ולכי גדלה גדלי נישואין בהדה ולכי אתי אב לא צריך לקדשה: **ונמצאת** זרה **למפרע**. נראה דזרה דנקט לא קאמר שתהא זרה דאורייתא שהרי מן התורה ארוסה אוכלת בתרומה אלא זרה דרבנן קאמר ואע"ג דלא שייך הכא לא משום שמא יזנו[ט] דכיון דנכנסת לחופה דוכתא מייחד לה[י] אפ"ה לא מילקו חכמים בין ארוסה לאלמנה לומר כיון שאין חופה חופה גמורה שהאב יכול לאמתוי לא פלוג רבנן בין זו ללא נכנסה לחופה כלל: **הוה עובדא וחש לה רב להא דרב אסי.** נראה דהלכה כרב אסי דהא הדר ביה רב אף ר"ת פסק הילכתא כרב אסי הרי רב אסי היה תלמידו ובכל מקום שהרב והתלמיד חולקין הלכה כדברי הרב בתמורתי דאשונים עד אנטי ורבא אבל מכאן ואילך פסקינן כבתראי לפי שדקדקו יותר מן הראשונים להעמיד הלכה על בוריה ואע"ג דחש לה רב להא דרב אסי משי"ה לא חזר בו אלא מומרא בעלמא שהחמיר אנפשיה כמו שמצינו בפ"ק דמגילה (דף ה.) אמר רב מגילה בזמנה ביחיד שלא בזמנה בעשרה רב אסי אמר אחד זה ואחד זה בעשרה הוה עובדא וחש לה רב להא דרב אסי ואפ"ה קי"ל כרב דהא ר' יוחנן קאי כוותיה דר' יוחנן אמר ר' חייא בר אבא אמר ר' יוחנן הקורא במגילה בכתובה בין הכתובים לא יצא ומתוך לא שנו אלא בגבור מפני כבוד גבור אבל יחיד לא אלמא משמע דפעמים קורין אותה ביחיד והיינו בזמנה כרב[ז]:

אוכלי ממונא בחזקת מריה. ואפי' הוא מוחזק בנכסי מלוג שלה אינו בחזקתו אלא בחזקת יורשי האשה דתפיסתו שלא כדין היתה ואע"ג דשרי לה רב לאכול בתרומה היינו משום דמן התורה ארוסה אוכלת בתרומה כדפירש בקונטרס[ח]:

נרלאן

שמא נתרצה הבן. בקידושין שקידש לו האב שלא מדעתו לא אמרינן דאב בקידושי בתו בכל דהו ניחא ליה לטב למיתב טן דו[מ] אבל גברא דייק ונסיב וכן אינו ברשות אביו לקדש לו אשה שלא בשאילתו: **ודילמא אלרוויי אלרוי.** בן קמיה אביו וגילה לו דעתו שהוא חפץ בה והאב נעשה לו שליח מאליו וחכין לאדם שלא בפניו[נ]: **מר.** רבינא: **בפירוש.** שמעתי ממנו דלא סבר ליה לרב ושמואל (דאין)[ס] חוששין שמא נתרצה האב וכ"ש[ע] לשמא עשאו הבן שליח אא"כ שמענו ודקאמר אפילו אמ"ל כו' לרווחא דמילתא כי היכי דלקבליה מייניה קאמר הכי: **בכישא.** אגודה וקטנה שלא לדעת אביה הוא: **אידי ואידי.** בחדא מיניהו הוי בזיון: **הוא אמר לקרובי.** מעשה היה שהאיש אמר לתת בתו קטנה לקרובו ואשתו אמרה שיתננה לקרובה: **כפפיה.** [פ]הכריחתו והודה לה לתתה לקרובה ועשו סעודה לאיכת מיתון וזימנו את קרוביהן: **בלאיגרא.** בעליה: **וקדשה.** בתחה ועדיין לא קבל האב קידושין מקרוב של אשתו: **לא יעשו עולה.** ולא חיישינן בהא שמא נתרצה האב דלא הדר ביה מדבריה: **רבא אמר.** טעמא אחרינא דולאי לא נתרצה דכיון דטרח הא' אבי הבת לעשות סעודה אינו מפסידה: **דלא טרח.** לעשות סעודה. לאבי מכיון דאודי לה תו לא הדר ולא חיישינן לשמא נתרצה: **אוכלת בתרומה.** אם כהן הוא זה ואע"פ שלא היתה חופה זו לדעת האב ואמרו רבנן (כתובות דף מ:) אין האשה אוכלת בתרומה עד שתכנס לחופה [ע]זו הואיל וקידושיה לדעתו היו חופה נמי ניחא ליה עד שנשמע שיבא וימתה: **ומודה רב.** אע"ג דגבי תרומה [פ]מחזקינן ליה בחזקה שנתרצה בחופה התם הוא דאי נימא[ק] לא נתרצה אכלה מדאורייתא דאורוסה אוכלת בתרומה דבר תורה[ר] אבל לענין ירושה דבענין שאחרו[ש] מודה דאינו אלא כאחרים[ת] ואם מתה אינו יורשה דכיון דמספקא לן אם מתרצה בחופה או לאו אוקימנא ממונא בחזקת מריה: **ונשאת שלא לדעת.** לא הודיעתו: **ומה הפסד דקידושיה דאורייתא.** שנתקדשה לדעת:

נרלאן

שמא נתרצה הבן לא אמרינן אמרי ליה רבנן לרבינא ודילמא שליח שויה לא חציף אינש לשויי לאבוה שליח ודילמא ארצויי ארצייה קמיה[ו] אמר[ז] ליה רבה בר שימי בפירוש אמר מר דלא סבר להא דרב ושמואל ההוא גברא דקדיש בכישא דירקא בשוקא אמר רבינא אפילו למאן דאמר חוששין שמא נתרצה האב הני מילי [ח]דרך כבוד אבל דרך בזיון לא א"ל רב אחא מדיפתי לרבינא בזיון דמאי [ט]אי בזיון דירקא אי בזיון דשוקא נפקא מינה דקדיש [י]בכספא בשוקא או בכישא דירקא בביתא מאי א"ל אידי ואידי דרך בזיון הוא [כ]ההוא דאמר לקריבאי והיא אמרה לקריבה כפתיה עד דאמר לה תיהוי [ל]לקריבה אדאכלי ושתי אתא קריביה באיגרא וקדשה אמר אביי [מ]כתיב [1]שארית ישראל לא יעשו עולה ולא ידברו כזב [נ]רבא אמר חזקה אין אדם טורח בסעודה ומפסידה מאי בינייהו איכא בינייהו דלא טרח: נתקדשה לדעת אביה והלך אביה למדינת הים ועמדה ונישאת אמר רב אוכלת בתרומה עד שיבא אביה וימחה רב אסי אמר [א]אינה אוכלת שמא יבוא אביה וימחה ונמצאת זרה אוכלת בתרומה למפרע [ס]הוה עובדא וחש לה רב להא דרב אסי אמר רב שמואל בר רב יצחק ומודה רב [ב]שאם מתה אינו יורשה [ע]אוקי ממונא בחזקת מריה נתקדשה לדעת וניסת שלא לדעת ואביה כאן רב הונא אמר [ג]אינה אוכלת רב ירמיה בר אבא אמר אוכלת רב הונא אמר אינה אוכלת ואפי' לרב דאמר אוכלת התם הוא דלא איתיה לאב אבל הכא דאיתיה לאב האי דאישתיק מירתח רתח רב ירמיה בר אבא אמר אוכלת ואפי' לרב אסי דאמר אינה אוכלת התם הוא דשמא יבוא אביה וימחה אבל הכא מדשתיק איתנוחי איתנחא ליה נתקדשה שלא לדעת אביה וניסת שלא לדעת ואביה כאן רב הונא אמר אוכלת [פ]רב ירמיה בר אבא אמר [ד]אינה אוכלת אמר עולא הא דרב הונא [פ]2כחומץ לשנים ובעשן לעינים השתא ומה התם דקידושי דאורייתא אמרת לא אכלה הכא לא כל שכן

נראין

עין משפט נר מצוה

נמ א מיי' פ"ח מהל' תרומות הלכה י"ז:

ס ב מיי' פכ"ג מהל' אישות הל"ח סמג עשין מח ולאוין פא טוש"ע אה"ע ס' ל"ח סעי' לו סעי' נז וסי' נ סעי' ד:

סא ג ד מיי' פ"ח מהל' תרומות הלכה י"ז:

מוסף רש"י

הובא בסוף המסכת.

תוס' ר"י הזקן

הבן. כשקדש אביו לו אשה בלא ידיעתו ולא הודיעו. שוויה שליח. הבן שוי לאביו [שליח] לקדש לו אשה. וזה השליחות אינו צריך לעדים שאין זה אלא להודיע אמתת הדבר והואיל ושניהם מודים אין כאן מקום לעדות. וכן נראה מהתוספתא* כמו שכתבנו בפרק הנמוה** וכ"כ הר"ם פ"ג [מאישות הט"ו] ובה"ג. וכ"נ מפיר"ש שפי' ארצויי ארצי קמיה פי' גילה דעתו לפני אביו שהוא חפץ באשה והאב נעשה שליח מאליו דזכין לאדם שלא בפניו. ועיקר הגירסא היא דילמא ארצויי ארצי קמיה ושתיק כלומר האב הודיעו אחר מעשה וספר לו מה שעשה ושתק והואיל ושתק ודאי נתרצה. מר. רבינא. **לא סבירא ליה להא דרב ושמואל.** דאמרי שאע"פ שלא ידע האב שקבלה בתו קדושיה אם נתרצה כששמע הוו קדושין, דלדידהו ה"נ אם נתרצה הבן כששמע הוו קדושי, ורבינא ס"ל דהואיל ובשעת קדושין לא ידעי הנך שהם בעלי דבר, רצוי דאחר מעשה לאו כלום הוא. ור"ש פירש מר דלא סבר לה וכו' וכ"ש דלא חיישינן שמא עשאו שליח אא"כ שמענו. ופירוש ר"ש וגרסתו אינו מקובל, וכי מה הועיל ברצויו אם לא עשאו שליח בביאור, דבשלמא גבי ממון הכל תלוי בדעת הנותן ואין כ) במקבל אלא לזכות במתנה ואם יזכה לו אחר זכה ל) במתנה המקבל דזכין לאדם שלא בפניו, אבל גבי קדושין הוא צריך שיאמר דברים שיקנה בהם האשה, וטעמא דאחד מקדש אשה לאחר הוא דשלוחו של אדם כמותו ואם לא עשאו שליח מה יועיל. והראב"ד פירש שליח שוויה בעדים. ודחק עצמו לפרש לשון התוספתא כמו שנפרש בפרק האומר. **בכישא.** אגודה של ירק. **הני מילי.** שקידשה דרך כבוד. **אידי ואידי.** או בשוקא או בירקא בזיון הוא. ומדקאמר (רבה) [רבינא אפילו] למאן דאמר חיישינן שמא נתרצה האב, שמע מינה דלית ליה האי סברא. ההוא. שהיתה לו בת נערה או בת קטנה והוא היה רוצה להשיאה לקרובו ואשתו היתה רוצה להשיאה לקרובה, והיא כפתתו עד שהודה לדבריה שתנשא בתו לקרוב שלה. **אדאכלי ושתי.** ועושים סעודה שיקדשנה קרוב שלה, בא קרוב שלו דרך הגג וקדשה. **שארית ישראל.** אית דמפרשי דאביי ורבא ס"ל כרב ושמואל דבעלמא אם נתרצה האב (דמשמע) מקודשת, והכא ליכא למיחש שמא נתרצה למר כדאית ליה ולמר כדאית ליה. והעיקר כמ"ש למעלה דלא ס"ל כרב ושמואל, והכי קאמרי אע"פ שאמר בתחלה להשיאה לקרובו ליכא למיחש שאמר לבתו בחשאי צאי וקבלי קדושיך מן פלוני קרובי ונמצא שנתקדשה על דעת אביה. **ולא ידברו כזב.** וזה הודה לדבריה שתנשא לקרוב שלה. **אין אדם טורח.** והם הכינו הסעודה מפני קרוב שלה. ומסתברא דהלכתא (כרבה) [כרבא] ואם לא טרח בסעודה חיישינן שנתקדשה לדעתו והואיל והיה דעתו להשיאה לקרובו. ר"ח ז"ל חשש להא דרב ושמואל וכל הגאונים ז"ל והרי"ף והר"ם [אישות פ"ג הי"ג] לא חששו לדרב ושמואל ופסקו כרבינא. **אינה אוכלת.** כל זמן שהיא נערה או קטנה אבל אחר שבגרה אוכלת שהרי אם יבא אביה לא יכול למחות, ואע"פ שנשאת כשהיא קטנה. **וחש לה.** בקטנה שנשאת שלא לדעת אביה ולא התירה לאכול בתרומה עד שתבגר. ר"ח פסק כרב מדלא אשכחן דהדר ביה רב. והרי"ף והר"ם פסקו כרב אסי דהא רב גופיה חייש לה, בתרומות פ"ח [הט"ו]. **אינו יורשה.** הבעל לא מנדוניתא ולא מנכסיה מלוג שלה אבל מאתים שכתב לה הוא יורשה דבחזקתו הם, ועוד שאם אביה רוצה בנשואין הכל של בעל, ואם אינו רוצה אין כאן נשואין והוא לא כתב לה אלא מחמת הנשואין. **כאן.** בעיר ומראה עצמו כנכרי שאינו מדבר ומתעסק כלל בנשואין. **[איתנחא איתנחא ליה].** והיה דעתו נוחה בנשואין. והלכתא כרב הונא (שנעשית כיתומה בחיי האב לומר) דרביה דר' ירמיה הוה וכן פסק הר"ם [תרומות שם]. **ואביה כאן.** כשקדשה ונשאת. **כחומץ לשנים ובעשן לעינים.** שהוא קשה כך ממרא דרב הונא קשיא עם מימרא דלעיל. **דאיכא קדושין דאורייתא.** דהא נתקדשה לדעת אביה.

*ליתא לפנינו בתוספתא, והוא בירושלמי קידושין פ"ג ה"א. **ליתא לפנינו שם.

תורה אור השלם

1. שְׁאֵרִית יִשְׂרָאֵל לֹא יַעֲשׂוּ עַוְלָה וְלֹא יְדַבְּרוּ כָזָב וְלֹא יִמָּצֵא בְּפִיהֶם לְשׁוֹן תַּרְמִית כִּי הֵמָּה יִרְעוּ וְרָבָצוּ וְאֵין מַחֲרִיד: צפניה ג יג
2. בְּחֹמֶץ לְשִׁנַּיִם וְכָעָשָׁן לָעֵינָיִם כֵּן הָעָצֵל לְשֹׁלְחָיו: משלי י כו

גליון הש"ס

תוס' ד"ה בפירוש וכו' אם מת האב במדינת הים היא תאסר לכל אדם. עיין סוטה י' ע"ש ומהרש"ל שם ב"ק שם: בא"ד ועי"ז אסר ר"ת וכו'. ע' יומא נה ע"ב תד"ה אלא מתמלא:

הגהות הב"ח

(א) גמ' אמר להו רבה בר שימי:

מוסף תוספות

א. פסקינן כבתראי לפי שדקדקו יותר מן הראשונים להעמיד הלכה על בוריה. תוס' נקמן ד"ה הוה עובדא. ב. דלא הצריכו רב ושמואל מיאון אלא משום שהצריכו גט דמחמת הגט חיישינן שמא יאמרו אין קדושין תופסין באחותה. תוס' כלל"ש. ג. התוס' הכל"ש ועוד לאתוסים מביאים את השאלתות בל"ל וכן כתוב אלגיו בשאלתות. וכן כתב בשאילתות דר"א הלכתא כרבינא אפי' היכא דשדיך ועוד כתב בשאלתות הא דאמרינן דיכולה אמה לקדושי לבתיה או אחיה היינו היכא דשביב אב אבל אביה קיים לא יכולה. (וע"ש לגני הלך למה"ר ועי' רש"ש). ד. רבי מת אוקמה אחזקתה ואין חרשישין שמא קידש אבל הכא חרשישין שמא יקדשנה ואין מתירין אותה לזה ואע"פ שיש לומר כל שעתא ושעתא נימא עדיין לא קידש כיון שהיא ברשות אביה אינה עומדת בחזקתו של זה כדי שנאסר כן. רמב"ן. ה. דתניא התם הר"ז גיטך שעה אחת קודם למיתתי אסורה לאכול בתרומה מיד. רשב"ם. ו. מאחר שהוא זן אותה תמיד מרוצאה מבית אביה ומיחד לה מקום שלא תפסיד מזונותיה לחלקם לקרוביה. רש"י כתובות מ' ע"ב. ז. נראה לי דלאו ראיה מההיא דמגילה דכיון דחש לה רב לדרב אסי אנן נמי יש לן למיחש והא דקי"ל דמגילה ביחיד לא מדברי ר' יוחנן. תוס' הכל"ש [וע' מהרש"ל]. ח. ולפי טעם זה אין מטמא לה. תוס' הכל"ש.

נראין דברי תלמיד. עולא קמסייס למילתיה ואזיל וקאמר נראין דברי ר' ירמיה שהוא תלמידו של רב הונא: **הואיל ונעשה בה מעשה יתומה בחיי האב.** בחיי קידשה והשיאה עצמה שלא לדעתו כאילו היא יתומה והוא לאה ושתק או הפקיר זכות שיש לו בה אוּ שתיקתו הולאה דנשלמא נתקדשה לדעתו ונישת שלא לדעתו איכא למימר בחדא שתיקה מרתח רתח אבל כולי האי לא שתיק: **יכולין לעכב.** הואיל ונשאת קבלה לא נתרצה האב אם באתה לחזור קודם שיתרצה האב חוזרת ולא מהניא תו ריצוי האב: **אין לי.** דיכול למאן דאמר אביה: **היא בו'.** וקס"ד בפיתה לשם קידושין אשמועינן קרא ולמימר דמאי הדרה בה: **לא תיזון בחר איפכא.** דבר שאינו: **יכול לשנויי לו.** קרא בפיתוי שלא לשם קידושין משמעי: **קרא בעי.** למימר דאביה יכול לעכב וכן היא ומהיכא תיתי לן לאוסרה בהיא בעילה למימר קידושין הן: **אמר ר"ג נומר שמשלם קנס כמפותה.** קרא לאו לאשמועינן היתרא אינטריך אלא לאשמועינן דכי מעכבא איהי נמי משלם קנס כדין מפותה שהלה הכמוה קנסא במיאון האב הכי נמי תלי במיאון דידה: **אי הכי.** סייעתא היא: **היינו.** ודאי דתנינא מהר ימהרנה לו כו': **אמר ליה.** מהא לא תסיינן דאיכא למימר דמצרין לה [ו] בקידושי אחריני לדעת אביה: **מתני' ואם לאו אינה מקודשת.** דכיון דאמר התקדשי התקדשי כל חדא וחדא הוו קידושין בנפני נפשייהו: **היתה אוכלת ראשונה ראשונה.** גגמרא מפרש לה אהייא קאי וטעמא מאי: **גמ' מאן תנא התקדשי התקדשי.** הוא דהוי פרטא אכל חד וחד וכולן לאו פרטא הוא: **אמר רבה ר"ש היא.** דאמר [ז] עד שיאמר שבועה לכל אחד ואחד: [ח] בזו ובזו ובזו אם יש בכולן ש"פ כו': אהייא אילימא ארישא מאי אירייא אוכלת אפי' מנחת נמי דהא התקדשי לי בזו קאמר אלא אסיפא ואפילו בקמייתא והא מלוה היא אמר רבי יוחנן הרי שלחן והרי בשר והרי סכין ואין לנו [ט] לאכול רב ושמואל אמרי תרוייהו לעולם ארישא ולא מיבעיא קאמר לא מיבעיא מנחת דאי איכא שוה פרוטה אין אי לא לא אבל אוכלת הואיל [י] ומיקרבא הנייתה אימא גמרה ומקניא נפשה קמ"ל רבי אמי אמר לעולם אסיפא ומאי עד שיהא באחת מהן שוה פרוטה [יא] עד שיהא באחרונה שוה פרוטה אמר רבא שמע מינה מדרבי אמי תלת שמע מינה [יב] המקדש במלוה אינה מקודשת ושמע מינה [יג] המקדש במלוה ופרוטה [יד] דעתה אפרוטה ושמע מינה הכא דרב ירמיה תלמידיה דרב הונא הוה וקשה דבפרק תפלת השחר (ברכות דף כז:) [טו] משמע דתלמיד חבר דרב הוה דקאמר התם רב גלי של שבת בע"ש ת"ל רב ירמיה בר אבא מי בדלת ת"ל אין בדילנא ומדלא קאמר ליה רב ירמיה מי בדיל מר שמע מינה שהיה לו תלמיד חבר ונראה דתרי רב ירמיה הוו [טו]:

נראין דברי תלמיד אמר רבא מאי טעמא דרב הונא הואיל ונעשה בה מעשה יתומה בחיי האב: איתמר קטנה שנתקדשה שלא לדעת אביה אמר רב [א] בין היא ובין אביה יכולין לעכב ורב אסי אמר אביה ולא היא איתיביה רב הונא לרב אסי ואמרי לה [ב] חייא בר רב לרב אסי [ג] אם מאן ימאן אביה [ב-ג] אין לי אלא אביה היא עצמה מנין ת"ל אם מאן ימאן מ"מ אמר להו רב [ד] לא תיזלו בתר איפכא יכול לשנויי לכו כגון שפיתה שלא לשום אישות פיתה שלא לשום אישות קרא בעי אמר ר"נ [ז] בר יצחק [ה] לומר נשמשלם קנס כמפותה א"ל רב יוסף אי הכי היינו דתנינא [ו] מהר ימהרנה לו לאשה שצריכה הימנו קידושין ואם פיתה לשום אישות קידושין למה לי א"ל אביי צריכה קידושין לדעת אביה: מתני' [ח] האומר לאשה התקדשי לי בתמרה זו התקדשי לי בזו אם יש באחת מהן שוה פרוטה מקודשת ואם לאו אינה מקודשת בזו ובזו ובזו אם יש שוה פרוטה בכולן מקודשת ואם לאו אינה מקודשת היתה אוכלת ראשונה ראשונה אינה מקודשת עד שיהא באחת מהן שוה פרוטה: גמ' מאן תנא התקדשי התקדשי [ט] אמר רבה ר"ש היא דאמר [י] עד שיאמר שבועה לכל אחד ואחד: [יא] בזו ובזו ובזו אם יש בכולן ש"פ כו': אהייא אילימא ארישא מאי אירייא אוכלת אפי' מנחת נמי דהא התקדשי לי בזו קאמר אלא אסיפא ואפילו בקמייתא והא מלוה היא אמר רבי יוחנן הרי שלחן והרי בשר והרי סכין ואין לנו [יא] לאכול רב ושמואל אמרי תרוייהו לעולם ארישא ולא מיבעיא קאמר לא מיבעיא מנחת דאי איכא שוה פרוטה אין אי לא לא אבל אוכלת הואיל [יב] ומיקרבא הנייתה אימא גמרה ומקניא נפשה קמ"ל רבי אמי אמר לעולם אסיפא ומאי עד שיהא באחת מהן שוה פרוטה [יג] עד שיהא באחרונה שוה פרוטה אמר רבא שמע מינה מדרבי אמי תלת שמע מינה [יד] המקדש במלוה אינה מקודשת ושמע מינה [טו] המקדש במלוה ופרוטה [יד] דעתה אפרוטה ושמע מינה הכא דרב ירמיה תלמידיה דרב הונא הוה וקשה דבפרק תפלת השחר (ברכות דף כז:) [טו] משמע דתלמיד חבר דרב הוה דקאמר התם רב גלי של שבת בע"ש ת"ל רב ירמיה בר אבא מי בדלת ת"ל אין בדילנא ומדלא קאמר ליה רב ירמיה מי בדיל מר שמע מינה שהיה לו תלמיד חבר ונראה דתרי רב ירמיה הוו [טו]:

בין היא בין אביה יכולין לעכב. ואע"ג דאמר רב לעיל (דף מד:) מיישינן שמא נתרצה האב בשמתמה ושתק אבל היכא דמיתה גילה בדעתו ולא מיבעיא אם לא נתרצה האב שיכולה היא לעכב אלא אפי' נתרצה האב יכולה לעכב וא"ת מה יועיל שתעכב אחרי שנתרצה האב הא בידו לקדשה בעל כרחה וי"ל היינו דוקא בתחילת הקידוש אבל היכא דנתקדשה שלא לדעת אביה ואח"כ נתרצה האב ואתה רואה לומר דמקודשת מטעם דזכות הוא לו אמרינן כיון דבתו מעכבת אם דמוג הוא לו ולא היה מתרצה אם היה יודע דמעכבה ומיהו לפירוש הקונטרס לא קשיא מידי דפי' הואיל ונשאת קבלת הקידושין לא נתרצה האב אם באתה לחזור קודם שיתרצה האב יכולה לעכב אלא בעיא. פי' שלא תהא אשתו באותה בעילה פשיטא דהא אפילו לא יימאנו אינה כיון שפיתה שלא לשם אישות בשלמא אם פיתה לשם אישות אשמועינן חידוש דבין היא ובין אביה יכולין לעכב אבל השתא מאי חידוש אשמועינן וליכא למימר דקמ"ל דאם יבא אביה לקדשה לאותו מפתה שתוכל בתו למאן דפשיטא שיכול לקדשה בע"כ ומשני לומר שמשלם קנס כמפותה פי' לעולם מיירי שפיתה שלא לשם אישות ואפ"ה אשמועינן רבותא דכי מעכבא איהי שמשלם קנס דכמו דתלה הכתוב קנס דמפותה במיאון האב כך תלאו במיאון דידה והאי מיאון דידה ודאי אינו מועיל לענין שלא תיגשא לו דכיון דאביה רוצה שתהא אשתו אינה יכולה לעכב אלא מהני שמשלם קנס כאילו האב ממאן א"נ [א] נפקא מינה היכא דבא עליה ואח"כ נתייתמה [ב] דהשתא מהני מיאון דידה לעכב שלא תהא [ג] אשתו: [ד] **אמר רב יוסף אי הכי.** בנישואה וסייעתא היא וכן היה רב יוסף רגיל לומר כדאמרינן בפרק במה מדליקין (שבת דף כח.) א"ה היינו דמתרגמינן סקגונא ס"ל אביי לריכה קידושין כו' ולא תסייעיה מהא וי"מ דר"נ בא ליישב לעולם אימא לך שפיתה לשם אישות וגרסי' אלא אמר ר"נ ולא תימא דמיקשי לרב אסי דאמר אביה ולא היא דהא דקאמר הכא דיכולה למאן אינו ר"ל דלא תהא אשתו כיון דכולה אביה אינה יכולה לעכב אלא ר"ל שמשלם קנס כמפותה כלומר כדין שאר מפותות שהאב ממאן כדפי' בקונטרס ופריך רב יוסף בתמיה אי הכי כו':

ואפילו בקמייתא. פי' בקונטרס אפילו הראשונה או השניה שוה פרוטה אע"ג דאין באחרונה שוה פרוטה מקודשת והא מלוה היא כיון דהקידושין לא נגמרו עד שתקבלם כולם והיא אכלה בפרק האומר (דף נט.) האומר לאשה התקדשי לי לאחר ל' יום אפי' נתאכלו [ד] אבל הכא דלא נגמרו הקידושין עד אחר מסירה דבתורת קידושין אתו לידה וי"ל דיש לאחלק דהתם הרי הדיבור נגמר כולם שנתאכלו [ד] אבל הכא דלא נגמרו הקידושין עד אחר מסירה אחרונה ובמון כך אכלה הראשונה והשניה איכא למימר דמלוה הן אגלה:

[אימא גמרה ומקניא כו'. אע"ג דלא תלו בדיבור להתקדש בפחות משוה פרוטה כדאמרינן בפ"ק [ו] מיהו בקל עושה לריכותא] ת"י: ושמע

הראשונה כבר קולס [ג] שתקנה אותה בקידושין הויין מלוה גבה וא"ת כיון דבתורת קידושין אתו לידה וי"ל דיש לאחלק דהתם הרי הדיבור נגמר כולם שנתאכלו [ד] אבל הכא דלא נגמרו הקידושין עד אחר מסירה דבתורת קידושין אתו לידה דהתם נפחות משוה פרוטה כדאמרינן בפ"ק [ו] מיהו בקל עושה לריכותא] ת"י: ושמע

סב א מי' פ"ג מהל' אישות הלכ"ג סמג עשין מה טוש"ע אה"ע סי' לז סעי' יח:
סג ב ג מי' פ"ח מהל' נערה הלכ"ג שו"ע אה"ע סי' קמו סעיף ג:
סד ד מי' פ"ה מהל' אישות הלכה כו מ טוש"ע אה"ע סי' לח סעי' ה:
סה ה עיין בכ"מ פ"ד מהל' מדיה הלכה יא:
סו ו מי' פ"ה מהל' אישות הלכ"ז טוש"ע שם:
סז ז מי' שם הלכ"ג סמג עשין מה טוש"ע אה"ע סי' כח סעי' ז:
סח ח מי' שם הלכ"ז טוש"ע שם סעי' יד:

מוסף תוספות

א. הא דמשלם קנס במיאון דידה. תוס' עוץ. ב. או שבגרה. ריטב"ש. (וע"ש וממקנה). ג. דאין שייך לומר שמחלה הקנס אע"ג דעכשיו היא לעצמה כיון דבשעת פיתוי עדיין היא לאב. תוס' עוץ. ד. דהתם הוא דיהב לה בדיבור אחד וכיון דגמר דיבורו קודם שנתאכלו המעות אלא שקבע זמן לחול בו הקדושין כי מתאכלי ברשותה מתאכלי אבל הכא שהוא מחלק דיבורו ולא אמר לה התקדשי לי באלו ודאי גלה דעתו שאינו רוצה שיחולו הקדושין כלל עד גמר כולן ועד שתקבל את כולן אינן בידה אלא פקדון כשהיא אוכלת ראשונה הויא לה שלחה יד בפקדון וחזרה שם מלוה עלה. רשב"ש.

תוס' ר"י הזקן (המשך)

כמאן דאמר שבועה שאין לכם בידי כלום. ה"נ לר' יהודה התקדשי לי בזו ובזו הוי פרט ואם אין באחת שוה פרוטה אינה מקודשת קדושי ודאי, התקדשי לי בזו בזו הוי כלל ואם יש בשתיהן ש"פ מקודשת. ובמימרא דר' מאיר איפלגינו אמוראי. שמואל אמר דלר' מאיר הוי אפכא בלא וי"ו הוי פרטא דהואיל ולא ערבינהו שבועה אכל חד וחד קאי והוי כמ"ד שבועה לא לך אבל ולא לך ולא לך הואיל וערבינהו כללא הוי. ה"נ התקדשי לי בזו ובזו כללא הוי ואם יש בכולן שוה פרוטה מקודשת. התקדשי לי בזו בזו פרט הוו ואם יש באחת מהן שוה פרוטה מקודשת ואם לאו אינה מקודשת. ור' יוחנן אמר דלר' מאיר לא שנא שבועה לא לך ולא לך או שבועה לא לך לא לך פרטא הוי שלא תמצא כלל לר' מאיר אלא שבועה שאין לכם בידי כלום. ה"נ התקדשי לי בזו ובזו או בזו בזו אם יש באחת מהן שוה פרוטה מקודשת ואם לאו אינה מקודשת. הר"ם הביא המשנה פ"ה [מאישות הכ"ו] כמו שהיא ואוקימנא לרישא דתני התקדשי התקדשי כר' שמעון, וגבי שבועת הפקדון (פ"א) [שבועות פ"ז ה"י] כתב שבועה לא לך ולא לך חייב על כל אחת ואחת, ובנדרים פ"ד [הי"א] פסק כר' מאיר ואליבא דשמואל כמו שכתבנו בנדרים פרק רבי אליעזר [סז, א ד"ה לזה קרבן]. ולא ידידתי לסוף דעתו שדבריו נראים כסותרים. ולכאורה משמע דסיפא דמתני' דהכא כשמואל אליבא דר' מאיר שייכא דתני בזו ובזו הוי כלל, מדתני בזו ובזו משמע הא בזו בזו פרט, ולר' שמעון ל"ש הכי ול"ש הכי כללא הוי. ולר' יהודה אפכא הו"ל למתני במתני' בזו בזו בלא וי"ו, ולר' יוחנן אליבא דר' מאיר לא מצינן לאוקומא דהא אמר ל"ש הכי ול"ש הכי פרטא הוי. ואיכא מאן דפסק כר' שמעון. אריש. דקאמר התקדשי התקדשי. אלא אסיפא. דקאמר התקדשי לי בזו. ואפילו בקמייתא. אם יש בתמרה ראשונה שאכלה שוה פרוטה אע"פ שאין באחרונה ש"פ מקודשת הואיל ודעתה אחמרה אחרונה הויא לה קמייתא דמלוה ואינה מקודשת. באחרונה. ואע"ג דקדושה נמי בקמייתא, דהו"ל מלוה, ג) ומלוה ופרוטה דעתה אפרוטה. אינה מקודשת. דהא קאמר שאם ראשונה שוה פרוטה ולא האחרונה אינה מקודשת דמלוה היא. דעתה אפרוטה. כדפרישנא.

אבל קדושי ספק הוי כדפרישנא. **גמ'.** מאן תנא התקדשי לכל דבר ודבר הוי פרט ומשמע דבלא התקדשי הוי כלל ורוצה לקדש בשתיהן בשוה פרוטה מקודשת. ר' שמעון [היא]. בפרק שבועת הפקדון [שבועות לו, ב] גבי היו חמשה תובעין [אותו] וכפר ונשבע ואח"כ הודה שאינו חייב אלא קרבן שבועה [אחד] עד שאמר לא לך [שבועה] לא לך שבועה לא לך, ה"נ לר' שמעון אם לא אמר התקדשי לכל תמרה ותמרה לא שנא אמר התקדשי לי בזו ובזו או בזו בזו בלא וי"ו כללא הוא, ואם יש בשתיהן שוה פרוטה מקודשת. ור' יהודה ס"ל התם שבועה לא לך ולא לך בוי"ו חייב על כל אחת ואחת דפרטא הוי, דוי"ו אשבועה קאי והוי כמ"ד ושבועה לא לך ושבועה לא לך, ד) [ולא לך] בלא וי"ו כלל הוי ואינו חייב אלא אחת דשבועתא דפתח ביה אכולהו ממשמע והוי

מוסף רש"י

הובא בסוף המסכת.

תוס' ר"י הזקן

טעמא דרב הונא שהרי נעשה בה [מעשה] יתומה בחיי האב. כלומר שעשאה הכל לעצמה ולא עם האב כאילו מת ויש לחוש שמא סילק עצמו ממנה ואמר לה צאי וקבלי קדושיך, ולא שייכא פלוגתייהו בדרב ושמואל כלל. ומסתבר דהלכתא כר' ירמיה וכן דעת הר"ם [תרומות שם] דעולא קאי כוותיה. **בין היא.** אם רצתה היא לחזור קודם שישמע האב בין אביה כשישמע יכול לעכב. ורב לטעמיה דאמר חיישינן שמא נתרצה האב, ואם נתרצה האב מקודשת. ולמאן דפסק כרב ושמואל [ליתן] הלכתא כרב אסי דתלמידיה הוא. ולגאונים שפסקו כרבינא אפילו נתרצה האב אינן קדושין כלל ואפילו מת האב קודם שישמע לא עשתה כלום שהרי אינן קדושין כלל, שאין לה לקבל קדושיה בלא רשות אביה, דהא אפילו לרב דאמר דריצוי דאחר מעשה מהני, כל זמן שלא שמע האב ולא נתרצה חוזרת בקדושיה וכ"ש לרבינא אם מת האב. **מתני'.** התקדשי. אינו רוצה לקדש אלא באחת, הילכך אם אין באחת שוה פרוטה אע"פ שבשתיהן שוה פרוטה אינה מקודשת ודאי אבל קדושי ספק הוו כדשמואל דאמר [לעיל יב, א] חיישינן שמא שוה פרוטה במדי. **בזו ובזו.** בשתים רוצה לקדשה. **אינה מקודשת.** קידושי ודאי התקדשי הוי כלל ורוצה לקדש בשתיהן בשוה פרוטה מקודשת. ר' שמעון [היא]. בפרק שבועת הפקדון [שבועות לו, ב] גבי היו חמשה תובעין [אותו] וכפר ונשבע ואח"כ הודה שאינו חייב אלא קרבן שבועה [אחד] עד שאמר לא לך [שבועה] לא לך שבועה לא לך, ה"נ לר' שמעון אם לא אמר התקדשי לכל תמרה ותמרה לא שנא אמר התקדשי לי בזו ובזו או בזו בזו בלא וי"ו כללא הוא, ואם יש בשתיהן שוה פרוטה מקודשת. ור' יהודה ס"ל התם שבועה לא לך ולא לך בוי"ו חייב על כל אחת ואחת דפרטא הוי, דוי"ו אשבועה קאי והוי כמ"ד ושבועה לא לך ושבועה לא לך, ד) [ולא לך] בלא וי"ו כלל הוי ואינו חייב אלא אחת דשבועתא דפתח ביה אכולהו ממשמע והוי

תלמוד בבלי מהדורת נהרדעא החדש, באדיבות הוצאת ח. וגשל, © כל הזכויות שמורות